

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Eredoctoraat voor kapitalistische Ratan Tata schaadt geloofwaardigheid van UvA

Bala, S.

Publication date

2013

Document Version

Final published version

Published in

Volkskrant.nl

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Bala, S. (2013). Eredoctoraat voor kapitalistische Ratan Tata schaadt geloofwaardigheid van UvA. *Volkskrant.nl*.

<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/3184/opinie/article/detail/3373363/2013/01/07/Eredoctoraat-voor-kapitalistische-Ratan-Tata-schaadt-geloofwaardigheid-van-UvA.dhtml>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

venster sluiten

Volkskrant.nl

Denk aan het milieu. Denk na voor je print!

'Eredoctoraat voor kapitalistische Ratan Tata schaadt geloofwaardigheid van UvA'

OPINIE - Sruti Bala

7-1-13 - 15:00 Ratan Tata. © EPA.

De UvA kent - in navolging van andere universitaire instellingen - een eredoctoraat toe aan de CEO van een megabedrijf dat zwaar wordt bekritiseerd omwille van haar steeds groeiende bedrijfsmonopolie. De Amsterdamse assistent-professor Sruti Bala en twintig collega's schreven een protestbrief.

Het rapport concludeert dat de inbezitneming van land voor grootschalige mijnprojecten door bedrijven zoals Tata 'de grootste roof van inheems land is, sinds Columbus'

De Universiteit van Amsterdam zal 08 januari 2013 [een eredoctoraat](#) aan de Indiase multimiljardair Ratan Tata uitreiken. Volgens de commissie van de UvA ontvangt Tata dit eredoctoraat 'voor zijn grote bijdrage aan de wereldwijde expansie van de Tata Group, waarbij hij economische groei liet samengaan met een uitgebreid corporate social responsibility-programma van het concern.'

Sleutelpositie

Ratan Tata legde eind 2012 zijn functie neer als hoofd van een industrieel imperium. De Tata Group is een consortium van bedrijven en bekleedt een sleutelpositie in iedere denkbare industriële sector van India, gaande van staal en goud tot thee, van media tot telecommunicatie en software, van de toerisme-industrie tot de farmaceutische industrie. De Tata Group heeft hele provincies (zgn. Special Economic Zones) in bezit genomen.

De essayiste en activiste Arundhati Roy [beschreef](#) de machtspositie van Tata als volgt: 'The Tata's advertising tagline could easily be: You Can't Live without Us.' Vaak luidt het dat Tata zorgt voor werkgelegenheid en dat het zijn werknemers voorziet van een behoorlijk systeem van sociale zekerheid. Wat minder vaak wordt verteld, is dat Tata zwaar wordt gesubsidieerd door de huidige neoliberale overheid van India die hiermee niet alleen haar verantwoordelijkheden uitbesteedt, maar al doende ook een enorme macht legt bij een privaat bedrijf.

Wat al helemaal niet verteld wordt, is hoezeer de Tata Group voor haar private belangen enorme delen agrarisch gebied in India verwerft, hetgeen al meermaals tot ruraal verzet heeft geleid. Het concern Tata is in die gebieden verantwoordelijk geweest voor een inkrimping van de werkgelegenheid in plaats van een groei, en haar kapitaalintensieve en energieverslindende productiemethoden zijn ook ecologisch niet houdbaar.

Roof

Een [recent rapport](#) van het Ministerie van Plattelandsontwikkeling neemt geen blad voor de mond als het concludeert dat de inbezitting van land voor grootschalige mijnprojecten door bedrijven zoals Tata 'de grootste roof van inheems land is, sinds Columbus'.

De vraag luidt waarom de UvA - in navolging van andere universitaire instellingen - een eredoctoraat toekent aan de CEO van een mega-bedrijf dat vanuit meerdere hoeken zwaar bekritiseerd wordt omwille van haar steeds groeiende bedrijfsmonopolie.

Het comité ter toekenning van het eredoctoraat motiveert haar beslissing door te verwijzen naar de talrijke onderzoeksactiviteiten en filantropische projecten van het concern. Naast prestigieuze onderzoekscentra reikt het Tata-imperium ook beurzen uit en richtte het scholen en ziekenhuizen op. De kwaliteit van deze instituten staat hier niet ter discussie. Wat opvalt is dat zij ondanks hun verbintenis met Tata, steeds afhankelijker worden van publieke gelden, omdat Tata zich in veel gevallen terugtrekt. Dit werpt de vraag op naar de efficiëntie en wenselijkheid van een systeem van corporate governance, waarbij de privésector taken van de overheid mag overnemen, zonder dat deze de bijbehorende verplichting tot aansprakelijkheid hoeft na te komen, in het geval de private partij besluit zich terug te trekken.

Onafhankelijkheid

Daarnaast kan men zich ook afvragen of de UvA hiermee impliceert dat, in tijden van wegvallende overheidssubsidies voor het universitaire onderwijs en onderzoek, de derde geldstroom vanuit grote bedrijven misschien wel een toe te juichen initiatief is. Het gevaar hierbij schuilt natuurlijk in het feit dat de universiteit haar onafhankelijkheid dreigt te verliezen. Er is niet alleen de vraag naar grotere transparantie over de motivatie voor deze strategische keuze om een eredoctoraat toe te kennen aan Ratan Tata. Zowel de mogelijke toekomstige financiële transacties en beloftes inzake het subsidiëren van onderzoek en onderwijs zouden hier op zijn minst openbaar gemaakt moeten worden.

Tegelijkertijd moeten we ons op een meer fundamenteel niveau afvragen waarom de toenemende monopoliepositie van één bedrijf een bekroning verdient, zeker van een universiteit. In een tijd waarin het paradigma van de Groei onder vuur ligt, blijft het vreemd dat de UvA juist de exponentiële groei van een bedrijf kritiekloos bejubelt en als belangrijkste motivatie neemt voor het eredoctoraat.

Kapitalistische bedrijfspolitiek

Indien het toekennen van eredoctoraten überhaupt nog een relevantie heeft vandaag de dag, dan dient dit weloverwogen te gebeuren, als erkenning van individuele inspanningen voor de kennisproductie en verspreiding hiervan binnen en buiten de universitaire wereld. De kritiek is niet zozeer gericht op de persoon van Ratan Tata zelf, als wel op de motivatie die het comité ter toekenning hanteert om Ratan Tata te onderscheiden. Het schaadt de universiteit in haar geloofwaardigheid om academische eer te bewijzen aan het soort kapitalistische bedrijfspolitiek waar Tata voor staat.

Daar het om een symbolisch gebaar gaat, moeten we ons ook afvragen wat de concrete implicaties zijn, die dit met zich meebrengt. De academische beleefdheid die Ratan Tata ten deel zal vallen, lijkt wel heel erg op het prijzen van de nieuwe kleren van de Keizer!

Dr. Sruti Bala is assistant professor bij Amsterdam Centre for Globalisation Studies. Een langere versie van deze tekst, mede ondertekend door 20 UvA medewerkers, werd gestuurd naar de Decaan van de Faculteit der Economie en Bedrijfskunde in december 2012.

Deze brief werd ook ondertekend door:

Dr. Murat Aydemir, Associate Professor, Comparative Literature and Cultural Analysis/ ACGS

Dr. Huub van Baar, Assistant Professor, European Studies

Dr. Carolyn Birdsall, Assistant Professor, Media Studies

Dr. Joost de Bloois, Assistant Professor, Literary Studies/ ACGS

Drs. Fanne Boland, Lecturer, Theatre Studies

Henk Danner, Lecturer, Theatre Studies

Dr. Cock Dieleman, Assistant Professor, Theatre Studies

Dr. Peter Eversmann, Associate Professor, Theatre Studies

Drs. Hein Goeyens, Doctoral Researcher, Amsterdam School of Cultural Analysis UNIVERSITY OF AMSTERDAM

Drs. Lonneke van Heugten, Doctoral Researcher, Amsterdam School of Cultural Analysis

Dr. Alexander Jakob, Lecturer, Theatre Studies

Dr. Mieke Kolk, Associate Professor, Theatre Studies

Drs. Erik Lint, Lecturer, Theatre Studies

Prof. Dr. Kati Röttger, Professor, Theatre Studies/ ACGS

Dr. Bram van Oostveldt, Assistant Professor, Theatre Studies

Dr. Ihab Saloul, Postdoctoral Fellow, Amsterdam Centre for Cultural Heritage and Identity

Drs. Mikki Stelder, Doctoral Researcher, Amsterdam School of Cultural Analysis

Dr. Viktoria Tkaczyk, Assistant Professor, Arts and New Media

Dr. Rob van der Zalm, Assistant Professor, Theatre Studies

Dr. Veronika Zangl, Assistant Professor, Theatre Studies

De Persgroep Digital. Alle rechten voorbehouden.